

खलिः, -ली *f.* Sediment of oil or oil-cake; स्याल्यां वैदूर्य-
मण्यां पचति तिलखलीमिन्धनैश्चन्दनाद्यैः Bh. 2. 100.

खलिशः, **खल्लिशः**, -लेशः, -लेशयः *N.* of a fish.

खलु *ind.* A particle implying :— (a) 1 Certainly, surely, verily, indeed; मार्गे पदानि खलु ते विषमीभवन्ति S. 4. 15; अनुत्सेकः खलु विक्रमालङ्कारः V. 1; न खल्वनिर्जित्य रघुं कृती भवान् R. 3. 51. (b) Now, now then, now further; Rv. 10. 34. 14. -2 Entreaty, conciliation ('pray'); न खलु न खलु बाणः सन्निपात्योयमस्मिन् S. 1. 10; न खलु न खलु मुग्धे साहसं कार्यमेतत् Nāg. 3. -3 Inquiry; न खलु तामभिकुद्धो गुरुः V. 3. (= किं अभिकुद्धो गुरुः); न खलु विदितास्ते तत्र निवसन्तश्चाणक्य-
हतकेन Mu. 2; न खल्वग्रुषा पिनाकिना गमितः साऽपि सुहृद्गतां गतिम् Ku. 4. 24. -4 Prohibition (with gerunds); निर्धारितेऽथ लेखेन खल्वक्त्वा खलु वाचिकम् Śi. 2. 70. -5 Reason (for); न विदीर्ये कठिनाः खलु स्त्रियः Ku. 4. 5. (G. M. cites this as an illustration of विषाद or dejection); विधिना जन एष वञ्चितस्त्वदधीनं खलु देहिनां सुखम् 4. 10. -6 खलु is sometimes used as an expletive. -7 Sometimes only to add grace to the sentence (वाक्यालङ्कार); Bri. Up. 1. 3. 6.

खलुज् *m.* Darkness.

खलुरिका (-रकम्) A place for military exercise, a parlour, a reception hall, a drawing room round a house; Māna. XXXIV. 434-39.

खलेकपोतन्यायः The maxim of the pigeons flocking together on the open ground to pick up grains of corn, simultaneously; अर्थेन प्रधानोपकारेण खलेकपोतवत् युगपत् संनि-
पतन्त्यज्ञानि । ŚB. on MS. 11. 1. 16.

खल्या [खलानां समूहः यत्] A multitude of threshing floors.

खलः 1 A stone or vessel for grinding drugs, a mill. -2 A pit. -3 Leather. -4 The Chātaka bird. -5 A leather water-bag. -6 A canal, trench. -ल्ली Shooting pain in the extremities; Charaka 6. 26.

खल्लिका A frying-pan.

खल्लि (ल्ली) ट *a.* Bald-headed.

खल्वः Beans (Mar. बाल); खल्वश्च खलुकुलाश्च Bri. Up. 6. 3. 13.

खल्व्वाट *a.* Bald, bald-headed; खल्व्वाटो दिवसेश्वरस्य किरणैः संतापितो मस्तके Bh. 2. 90; Vikr. 18. 99; Ks. 61. 53.

खल्व् 9 P. 1 To cause prosperity, produce wealth. -2 To purify.

खलशः (pl.) A mountainous country in the north of India and its inhabitants; Ms. 10. 44; (also written खस).

खलशिरः (pl.) *N.* of a country and its people.

खलष् 1 P. (खलति) To injure, hurt, kill.

खलष्पः 1 Anger. -2 Violence, cruelty.

खसः 1 Itch, scab. -2 *N.* of a mountainous country to the North of India; see खश.

खसतिलः Poppy.

खसमः, **खसर्पणः** *N.* of a Buddha.

खसूचिः *m., f.* 1 An expression of reproach (at the end of a compound); वैयाकरणखसूचिः 'a bad gram-
marian', 'one who has forgotten it'.

खसखसः, **खाखसः** Poppy. -**Comp.** -रसः opium.

खाजिकः Fried grain.

खाद् (त्) *ind.* The sound made in clearing the throat; खात् to clear the throat (Mar. खाकरणे).

खाटः, -टा, -टिका, -टी *f.* A bier, a bed-stead on which dead bodies are carried to the cemetery.

खांतिः [खद् वा^० इन्] 1 A bier. -2 A scar. -3 Caprice, whim.

खाड्ग *a.* Relating to a rhinoceros.

खाण्डम् The state of having fractures or gaps.

खाडवः Sugar-candy; तथा रागः खाडवः सुरा इति ŚB. on MS. 10. 4. 58.

खाण्डवः Sugar-candy. -**वम्** *N.* of a forest in Kuru-
ksetra, sacred to Indra, and burnt by Agni with the assistance of Arjuna and Kṛiṣṇa; यत्सन्निधावहमु खाण्डवम-
मयेऽदाम् Bhāg. 1. 15. 8. -**Comp.** -प्रस्थः *N.* of a town. -**रागः** a kind of sweetmeat; भक्ष्यखाण्डवरागाणां क्रियतां भुज्यतां तथा Mb. 14. 89. 41.

खाण्डविकः, **खाण्डिकः** [खाण्डव-ठन्, खण्ड-ठञ्] A con-
fectioner.

खात, **खात्र** See under खन्.

खाद् 1 P. (खादति, खादित) 1 To eat, devour, feed; to prey upon, bite; प्राकृपादयोः पतति खादति पृष्ठमांसम् H. 1. 78; खादन्मांसं न दुष्यति Ms. 5. 32; 53; Bk. 6. 6; 9. 78, 14. 87, 101; 15. 35. -2 To hurt.

खाद् *a.* Eating, devouring. -**दः** 1 Eating, chewing. -2 Food; यत् पुरा परिवेषात् खादमाहरन्ति Av. 9. 6. 12.

खादक *a.* (-दिका *f.*) [खाद्-ण्वल्] Eating, consuming. -**कः** 1 A debtor. -2 An eater, consumer; Ms. 5. 51.

खादतमोदता [खादत मोदध्वमिति सततं यत्राभिधीयते] Eating and being glad; cf. "Eat, drink and be merry"; so खादतवमता, खादताचमता; cf. P. II. 1. 72.

खादनः [खाद्-करणे-त्युद्] A tooth. -**नम्** 1 Eating, chewing. -2 Food; अश्वानां खादने नाहमर्थी नान्येन केनचित् Rām. 2. 50. 45.

खाडुक *a.* (-की *f.*) Mischievous, injurious, malicious.

खाद्य *a.* Eatable. -**द्यम्** Food, victuals.